17de JAARGANG | CURAÇAO DEN 17den MAART 1900. | No. 846

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2, — met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, No 129

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2, — pa tres luna pagar pa dilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sò fl. 0,20.

Curaçao, 16 Maart.

Vereeniging "Oost en West."

Wij ontvingen van den Heer J. H. J. HAMELBERG een schrijven onder dagteekening van 12 Maart ll., waarbij ZEd. ons mededeelde, dat hij door de sub-commissie van de vereeniging "Oost en West" was aangezocht hier eene afdeeling te vormen ter bevordering van kunstnijverheid en nijverheid onder de bevolking, te kiezen uit hen, die blijk hebben gegeven lid van de vereeniging "Oost en West" te willen worden. Tevens deed de Heer HAMELBERG ons het verzoek deze zaak in ons blad te bespreken.

Wij meenen aan dat verzoek niet beter te kunnen voldoen, dan door de circulaire van het Hoofdbestuur der vereeniging "Oost en West" in haar geheel hier in ons blad af te drukken. De lezer zal daardoor geheel op de hoogte komen van het doel der vereeniging en gereedelijk met ons instemmen, dat dat doel zeer prijzenswaardig is en verdient door iedereen, die het wel meent met onze kolonie, te worden bevorderd.

Eveneens zal de Heer HAMELBERG, om tot dat doel te geraken, dezer dagen eene vergadering beleggen van hen, die der genoemde sub-commissie behulpzaam willen zijn, teneinde de wijze te bespreken, waarop hier eene afdeeling zou kunnen worden opgericht.

De circulaire dan van het Hoofdbestuur der vereeniging "Oost en West" luidt als volgt:

De Vereeniging "Oost en West", die in Juni van dit jaar (1899) werd opgericht, heeft bij den aanvang van het winterseizoen haar arbeid georganiseerd. Zij, die van de statuten, welke nu bij Koninklijk besluit van 12 September 1899, no. 43, zijn goedgekeurd, hebben kennis genomen, kunnen zich herinneren, dat de taak der Vereeniging nog al omvangrijk is, maar opdat het veelzijdig programma niet schade aan het bereiken van het doel in art. 3 der statuten omschreven: "De bevordering der belangen van allerlei aard van hen, die naar Nederlandsch Oost- of West-Indië vertrekken, daar verblijf houden of, na er te hebben gewoond, zich tijdelijk dan wel voorgoed in Europa vestigen", splitst de Vereeniging zich in een vijftal commissiën, die ieder afzonderlijk en onafhankelijk van elkander zullen werken onder de verzamelende vleugelen van het Hoofdbestuur.

Diezelfde veelzijdigheid van werkkring is echter tevens 't motief dat allen, die met Oost- of West-Indië iets te doen hebben of te doen hebben gehad en zelfs ook zij, die eenvoudig in de Nederlandsche bezittingen der beide Indiën ernstig belang stellen, zich bij de Vereeniging kunnen en moeten aansluiten, omdat zij in het program zeker het een of ander punt vinden, dat naar hun persoonlijke overtuiging voor Indië, voor de Indiërs en oud-Indiërs of voor Nederland in Europa van groot belang is.

Voor alle commissiën heeft men om te beginnen reeds belangstellenden gevonden, die bereid zijn hun beste krachten te wijden aan den arbeid, die in de verschillende punten van art. IV der statuten is omschreven. Het getal leden van iedere commissie kan echter worden uitgebreid, naarmate de behoefte dit vordert.

De eerste commissie, voorloopig bestaande uit de dames Ten Bosch—Bosscher, Le Clercq—Groote, De Voogt—Knel en de heeren N. Van den Brandhof, G. P. H. H. Gonggrijp en dr. H. M. Hijmans, zal zich belasten met "het geven van raad, wat betreft hotels, pension, huisvesting, inrichting, onderwijs, werkkring, medische hulp, inkoopen enz. op verlangen van Indische families, die zich in het vaderland komen vestigen".

Zal deze commissie nuttig en noodig werk verrichten?

Het antwoord op die vraag is niet twijfelachtig. Velen weten toch door eigen ondervinding, of door die van hun betrekkingen en vrienden, hoe moeilijk het is, als men na een langdurig verblijf in de koloniën of wanneer men uit Oost- of West-Indië voor 't eerst in Europa komt, zich naar behooren te installeeren, zonder dat dit veel te veel geld kost; geld, dat vooral door minderhooggeplaatste en ongefortuneerde verlofgangers of gepensioneerden met kleine pensioenen noode betaald wordt.

Aan deze personen wil de Vereeniging de helpende hand reiken, om hun aan te wijzen, hoe zij het best terecht kunnen, want het valt niet te ontkennen, dat veel afhangt van het waar en hoe zij koopen.

Er wordt soms beweerd, dat die hulp vanwege een Vereeniging in den tegenwoordigen tijd minder noodig zou zijn, omdat bijna iedereen hier familie, vrienden of kennissen heeft, die hem wel terecht helpen zullen, maar dit beweren komt dan van den kant der meer welgestelde oud-Indiërs, die in hun kring van het leed, dat ondervonden wordt, niets merken.

Juist dit punt I van art. IV heeft aan de nieuwe Vereeniging tal van leden bezorgd onder hen, die wel het euvel kennen of het zelf hebben ondervonden, en het ware zeker te wenschen, dat ook zij, die aan Indië en de Indiërs hun fortuin te danken hebben, geen van allen achterbleven, waar het geldt hun minder goedbedeelde mede-Indiërs voor onnoodige teleurstelling en schade te vrijwaren.

Gelukkig is het zeker, dat niet iedere nietrijke, die uit Oost of West-Indië komt, zich bij de Ie commissie zal behoeven aan te melden,, want anders zou haar werk niet te overzien zijn. Maar al zijn 't slechts weinigen, die hulp in nood verlangen, dan blijft het een nuttige taak, om die hulp goed te verleenen.

Het werk der 2e commissie, tot nu toe bestaande uit de dames Elise A. Haighton en mevrouw Kunst—Heyneman en de heeren jhr. mr. T. A. J. Van Asch van Wijck, H. C. Van Ruyven en H. Volten, is om „zich te bemoeien met de plaatsing van kinderen, die men voor opvoeding en onderwijs uit Indië naar Europa wil zenden". Zij zal niet alleen zorgen, dat de kinderen in een goede omgeving terechtkomen, maar desverlangd ook toezicht over hen houden en met ouders of voogden daarover in geregelde correspondentie blijven.

Reeds nu, terwijl de commissie nog in wording is, zijn reeds tal van opgaven ontvangen van gezond, degelijk en aangenaam tehuis voor Indische kinderen en al geruimen tijd vóór de Vereeniging tot stand kwam, werd uit Indië de vraag gedaan of, als een uitvloeisel van het tijdens de Tentoonstelling van Vrouwenarbeid gehouden Indisch congres, zich geen blijvend comité van vrouwen en mannen zou kunnen vormen dat de belangen der Indische kinderen, waar dit noodig geacht mocht zijn, ter harte nam.

Hier is dus de vraag of men nuttig zal werken geheel overbodig.

Van het beoogde bij de punten 3 en 4 is reeds dadelijk na de oprichting der Vereeniging het groote nut gebleken. Inlichtingen werden reeds gevraagd door personen hier in Nederland, die plan hadden zich in Indië te vestigen en bijna dagelijks melden mannen en vrouwen zich aan, die uit Indie teruggekeerd ook hier nog behoefte aan werk hebben, om behoorlijk in hun onderhoud of dat van hun gezin te voorzien. De commissie, die zich met de behartiging dezer beide punten belast, zal vooral, wat het laatste punt betreft, genoeg te doen hebben en bij goede opvatting van haar taak zal zij zeer nuttig kunnen zijn, niet alleen voor hen, die werk zoeken, maar ook voor de werkgevers, die gaarne goed gediend worden. Haar bureau zal een soort arbeidsbeurs kunnen worden.

FEUILLETON.

HONOR I COMBATE.

(42)

Apena Erna a sali for di *Hartenstein* segun deseo di Herman i Loe el a bai biba den un cas chikitoe, koe Herman a hier pé den un pueblo di mas acerca el a tendé koe nan a bendé *Hartenstein*. Su promer tristeza tabata es respondi brutoe, koe el a haja di su roeman, ora el a kega coe né airiba. Herman tabata culpé, koe es propiedad di Hartenecknan mester a bai vindisji, i é tabata gaba di su banda su mes circunspeccion, koe el a logra doena es negosji ai asina un curso favorabel. El a bisé triunfante, koe despues koe el a cumpli coe toer obligacionnan, a sobréle ainda un capital considerabel.

For di es momentoe aki toer relacion den es dos roemannan tabata kibrar. Erna Harteneck tabata biba ketoe den su cas chikitoe, i é tabata sali de bez en cuando solamente pa doena un bisjita chikitoe na familia Von Eichstett.

Erna tabatin es felicidad di haja un gia den es lugar nobo, koe é ta biba, koe parcé tabata destinar pa percura pa su alma. Dia koe el a bisjita misa aja, un sacerdote a subi preekstoel, kende su persona tabatin circunstancia extraordinaria. Tabata un homber di principal familia, favorecer coe fortuna i koe tabata goza toer felicidad di bida, ma koe di repiente a bandona su estudio pa é preparé pa estado di sacerdocio.

Den su discurso es predicador tabata trata loké mas tantoe ta móvil di actonan di hende: miserabel intencion humana. E dici, com coe frecuencia genionan nobel ta someté nan né, cometiendo muchoe bez un baheza despreciabel. Si té awor es sacerdote a papia sosegar i sin forza, awor su palabranan tabata sona coe un zelo ardiente i coe conviccion. Cada un di es palabranan ai tabata toca Erna su coerazon i jen di reproche el a sali for di cas di Dios.

Como é no por a tené silencio na exhortacion semper mas fuerte di su concensji, el a bai bisjita es sacerdote i el a declaré toer su estado. Jen di compasion es sacerdote tabata tendéle, i ora el a bai su alma tabata mas trankil i mas calmo koe promer.

Si den promer tempoe koe a sigi despues di su salimentoe for di su estado feliz, su alma tabata eleva pocopoco na Dios, gracias na es gia suave di es bieuw sacerdote di Hartenstein, awor é tin mester di un manoe mas fuerte pa sostené. Bahando su spiritu bao di direccion prudente i huiciosa di es sacerdote, a coeminza pa su alma un período di rafinamentoe. El a sinja frena su inclinacionnan impetuosa; su wowo a haja un bista mas liber i mas clar.

Erna a comprendé, koe el a kita su felicidad coe su mes manoe. Den su cieguedad su alma tabata chikitoe koe é por a midi grandeza di Hans Otto. El a haja conviccion di esai den un mezcla di orguljo i dolor. Awor noema el a mira, kiko el a perdé; awor noema koe toer agravio contra Steinfels a pasa, el a haci husticia na su coerazon, koe nunca el a duda di djé.

Awor Erna també a bin comprendé, ki un grandeza di caracter hende mester tin pa é mester sufri animosamente desprecio di su companjeronan pa causa di su principio religiosa i moral. I, awor koe é ta studia es caso deplorabel sosegadamente, é no por a mira den un duelo un senjal di honor i di balor. Comparando grandeza di alma di Hans Otto, tabata parcéle, koe es moral koe duelo ta tribi prescribi, no ta nada otro koe un cos bana, koe mester cubri falta di berdad i di husticia interior.

* * *

Den es tempoe ai també a pasa un historia na Münberg, koe hustamente su curso trágico a caba, pa koe rechaza un duelo pa motiboe di principio també como un simpel punto di bista moral, pa publiké como un mandamentoe di deber.

Hopi tempoe caba tabata corré observacion hacir aki i aja riba suerte continuo koe senjor Greifen tabata na wega, observacion, koe no tabata sona muchoe favorabel pé. Muchoe bez caba hendenan tabata tené nan na un distancia for di djé. Herman Harteneck sinembargo a keda fiel né i tabatin muchoe otro també koe tabata contentoe, koe Greifen tabata asisti na recreonan di anochi coe su combersacionnan agradabel.

Un ciertoe anochi koe Greifen, Neinstetten, Harteneck i algun otro oficial mas a reuni na mesa di wega na cas di conde Orben, Berger també a drenta. Pa no molestia nan coe su presencia, el a toema parti den wega, aunké é no tabata gusta hungamentoe.

Di repiente ta parcéle, koe el a mira koe Greifen a saca un carta for di su manga coe un ligereza di rajo. Mes ora Greifen su wowo a contra pa casualidad coe di Berger, koe tabata dirigir coe atencion riba djé. Un momentoe a presenta riba Greifen su cara un expresion dudosa; despues el a pasa su mân purar riba su frenta i el a bol-

waar men omtrent hen, die werk zoeken, degelijk wordt ingelicht. De heeren J. H. Bijning, W. J. Larive, G. E. V. L. Van Zuylen willen deze proef beginnen.

"Het verspreiden van populaire kennis op allerlei gebied, zoowel in woord als in geschrift omtrent onze Indische bezittingen," punt 5 van art. IV, wordt het werk van de 4e commissie.

Bij het opnemen van dit punt in de statuten werd in geenen deele uit het oog verloren, dat het "Indisch Genootschap," en ook maandschriften en weekbladen, vooral die, welke speciaal aan de Indische belangen gewijd zijn, veel doen om Indische vraagstukken op staatkundig en economisch gebied voor een deel van het publiek duidelijk te maken, maar zelfs van de intelligenten in den lande zijn er nog te weinig, die van deze wetenschappelijke vertoogen partij trekken.

Ook een deel onzer dagbladpers houdt zich belangstellend met Indische zaken bezig en dankbaar moet worden erkend, dat zij reeds den weg heeft gebaand tot datgene, wat "Oost en West" zou willen, maar de kennis van onze Indische bezittingen moet doordringen tot gansch het volk. Het moge nu al enkele malen gebeuren, dat bv. in Toynbee-Vereenigingen, in de departementen van het "Nut van het Algemeen" of vanwege de zending-genootschappen populaire verhandelingen over Indie worden gehouden, dit is nog op verre na niet genoeg om het doel te bereiken dat de groote massa liefde krijgt voor het land, waaraan Nederland zooveel te danken heeft, om Oost en West goed te beheeren en krachtig tot ontwikkeling te brengen.

De nieuwe vereeniging wil daarom trachten in de commissie voor punt 5 een bond te vormen van hen, die bereid zijn om tot het hoe langer hoe verder verspreiden van die populaire kennis mede te werken. De heeren jhr. mr. T. A. J. Van Asch van Wijck, R. A. Van Sandick, G. E. V. L. Van Zuylen zullen hier het initiatief nemen en hebben reeds den grondslag gelegd tot het vormen eener meer uitgebreide commissie.

Een niet minder dankbare taak is voor de 5e commissie weggelegd, die op zich zal nemen: het bevorderen der ontwikkeling van Indische nijverheid en kunstnijverheid. Wel bestaan er op dit oogenblik in Oost-Indie enkele ambachtsscholen, door het particulier initiatief tot stand gebracht, waar jongens de eerste vakopleiding voor enkele ambachten kunnen ontvangen; ook zijn er vooral in de laatste jaren, ook buiten de tot de landbouwnijverheid behoorende suikerfabrieken, wel enkele andere fabrieken opgericht, maar van een algemeene energieke ontwikkeling van de hulpbronnen des lands tot het vormen van een eigen landsnijverheid is men nog ver verwijderd.

Wat de kunstnijverheid betreft, werd ettelijke jaren geleden door de Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Nijverheid bij de Indische Regeering aangeklopt, om ze tot meerdere ontwikkeling te brengen en als gevolg daarvan werden van Regeeringswege dan ook, na een door bemiddeling der hoofden van gewestelijk bestuur gehouden enquête, gedurende enkele daaropvolgende jaren maatregelen daartoe getroffen, maar langzamerhand kwam hierin verslapping en nu zelfs stilstand. Uit den verleden jaar tentoongestelden vrouwenarbeid bleek dan ook duidelijk, dat wansmaak vorderingen maakte ten koste der overal zoo terecht geroemde oude kunstnijverheid van Oost-Indie.

Wel bestaat er nu in Oost-Indie een Vereeniging tot bevordering van Landbouw en Nijverheid, die ook hier in Nederland een werkzame afdeeling heeft, maar die Maatschappij wijdt hoofdzakelijk haar zorgen aan den landbouw en aan de nijverheid, die met den landbouw verband houdt, terwijl de zoogenaamde kleine nijverheid en kunstnijverheid speciaal het arbeidsveld moeten worden onzer 5e commissie. Wil men weten, hoe er in Indië over het nut van zulk een arbeid wordt gedacht, dan leze men o. a. het artikel "Ambachtsscholen voor Nederlandsch-Indië", door den heer I. Z. Van Dijck geschreven in het "Bataviaasch Nieuwsblad" en overgenomen in "Soeja-Soemirat" van 5 Augustus jl. Was niet kortheid de eisch van dit stuk, dan zouden wij gaarne een groot deel van dat artikel overnemen; nu bepalen wij ons tot een enkelen greep:

"Reusachtige hoeveelheden porselein en metalen vaasjes (zegt de schrijver), geschilderde en geborduurde wandversieringen, bronzen voorwerpen, waaiers, werkdoosjes en honderd andere artikelen worden hier aan den man gebracht. Aan werkkrachten, om al die zaken hier te vervaardigen, ontbreekt het geenszins. In onze Indische jongens (en meisjes), met hun onmiskenbaren aanleg voor fraai teekenwerk, is ongetwijfeld een artistieke aanleg niet te ontkennen. Hoe zou't ook anders? enz."

Wij kunnen bij de 5e commissie echter niet langer stilstaan; zij zal veel goed kunnen doen, wanneer zij in haar werk flink en liefst ook door velen gesteund wordt. Voorloopig telt zij reeds tot haar leden de heeren G. P. Rouffaer, E. Von Saher, J. Toorop, Ph. Zilcken en de dames H. Van Baak, C. Van der Hart, De Nerée tot Babberich—Van Houten, Tersteeg—Pronk en Van Zuylen—Tromp.

Al de commissiën zullen natuurlijk samenwerking zoeken met andere Vereenigingen, die min of meer hetzelfde doel beoogen en zij zullen daarin worden gesteund door het Hoofdbestuur, dat nu reeds met verschillende Vereenigingen in Indië en in Nederland betrekkingen aanknoopte.

Ook dan, wanneer 't tot het bereiken van het doel der Vereeniging noodig wordt geacht om den steun der Regeering hier of in de Indiën te vragen zal het hoofdbestuur het mandaat opvolgen, dat in art. IV, onder punt 8, wordt gegeven in de volgende bewoording:

"Het bevorderen van de belangen der Vereeniging bij de bevoegde macht, zoo noodig ook door verzoekschriften."

In zoo weinig mogelijk woorden hebben wij hier boven nogmaals aangetoond wat "Oost en West" beoogt, hoe de Vereeniging zal werken, en hoe nuttig haar werk zal kunnen zijn. Wij deden, dit, omdat zij tot nu toe wel sympathie vond, zooals het getal van ongeveer driehonderd leden bewijst, maar die sympathie moet algemeen worden, zoowel hier als in de Indiën, willen wij dagelijks doen, wat er te doen valt. Juist om hiertoe te geraken, stelden wij onze minimum contributie op *f*.1's jaars, wel wetende, dat zij, die werkelijk mee willen werken en wier middelen toelaten om meer te geven, zich aan dat minimum niet zullen houden.

De arbeid, zooals die werd opgevat, vordert een flinke financieele kracht, vooral, wanneer men uitvoering wil geven aan het plan, om ook voor de Europeesche markt Indische nijverheidsproducten in Nederland tentoon te stellen en te verkoopen.

Algemeene medewerking is dus noodig, zoowel hier als in Oost en West en wij herhalen aan het slot, wat wij reeds in den aanvang hebben gezegd:

"Allen, die met Oost- of West-Indië iets te doen hebben of iets te doen hebben gehad en zelfs ook zij, die eenvoudig in de Nederlandsche bezittingen in de beide Indiën ernstig belang stellen, moeten zich bij de Vereeniging "Oost en West" aansluiten!"

In Oost- en West-Indië moeten afdeelingen worden opgericht en correspondentschappen gevestigd!

Zij, die met ons willen medewerken, en zich bij ons aansluiten, kunnen hun kaart of een briefkaart zenden aan een der hoofdbestuursleden of aan het bureau der Vereeniging, Van Merlenstraat n°. 81 te 's Gravenhage. Zij zullen dan dadelijk de statuten en het reglement ontvangen.

Hieraan voegen wij nog toe datgene wat in de circulaire der subcommissie betrekking heeft op onze kolonie.

Eene op te richten afdeeling in de kolonie Curaçao zou moeten nagaan of er kunstnijverheid op de eilanden der kolonie bestaat en die dan moeten trachten te bevorderen door aankoop der voorwerpen en verzending naar hier, waar zij eveneens door de subcommissie zouden kunnen worden verkocht.

Voor wat nijverheid betreft, stelt de sub-commissie zich voor dat er wel takken zullen kunnen worden gevonden, waarvan men de beoefening door de inlandsche bevolking zou kunnen aanmoedigen, terwijl men ook zou kunnen pogen tevens kunstnijverheid, zoowel bij den maker als bij den gebruiker te ontwikkelen. In Nederland zal men voor een en ander de belangstelling kunnen opwekken door geschriften, enz.; in de koloniën worde dan de toepassing gemaakt en zouden de op te richten afdeelingen aldaar, de eigenlijke handeling voor hunne rekening moeten nemen. Omgekeerd kan de samenwerking tusschen de sub-commissie in Nederland en de afdeelingen in West-Indië het gevolg hebben dat de laatsten aanvragen doen, bijvoorbeeld om werklieden uit te zenden of steun der regeering te verzoeken, in welke gevallen de maatregelen hier te lande zouden moeten worden voorbereid en ten uitvoer gebracht.

De bedoeling is alzoo, zooveel men vermag leiding en steun te verschaffen, doch geenszins om liefdadigheid uit te oefenen. Evenmin meent men, zou het op den weg der vereeniging liggen om verlaging of vrijstelling van vrachtprijzen te verzoeken.

Toetreding van dames als lid der vereeniging in Curaçao, zal onder meer voor wat de keuze van voorwerpen betreft en voor het toezicht, of het verschaffen van raadgevingen aan vrouwen, die huisvlijt uitoefenen, ten hoogste op prijs gesteld worden. Bij de inzendingen voor de Nationale Tentoonstelling van Vrouwenarbeid is o.a. gebleken, hoezeer een goed toezicht en zorg voor het inpakken der voorwerpen, schijnbaar een kleinigheid, van belang is.

In Nederland telt de vereeniging tot op heden 400 leden.

Zij, die in Curaçao tot de vereeniging zouden willen toetreden, worden uitgenoodigd naar het hierboven aangegevene eene afdeeling op te richten voor de bevordering van de Kunstnijverheid en Nijverheid in de kolonie.

Mocht, naar hetgeen de sub-commissie hoopt, eene dergelijke afdeeling in Curaçao tot stand komen, dan zal zij het lichaam zijn waarmede later zal kunnen worden in overleg getreden, omtrent eventueële deelname aan de verschillende andere doeleinden der vereeniging, die aan het hoofd dezer circulaire in het kort en in artikel IV der statuten uitgebreid worden opgenoemd.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Kerkelijke berichten.

Gisteren werd de nieuwe parochiekerk te Montaña door Z. D. H. Mgr. J. J. A. Van Baars plechtig ingezegend. Daarna droeg Z. D. H. het eerste H. Misoffer in het nieuwe kerkgebouw op.

De nieuwe parochie, die is toegewijd aan den H. Dominicus, omvat dat gedeelte van de parochie van Santa Rosa, dat in het zuid-oostelijk deel van het eiland is gelegen.

---

bé poné toer su atencion den su cartanan.

Berger a spera trankilamente, té ora es partida ai koe nan a coeminza, a caba; ma ora nan a bolbé doené carta é dici duroe koe toer por comprendé:

— Nó, mi tin basta.

— Basta kiko? Bo a gana basta of bo a perdé basta? nan a puntré chanzando.

— Solamente senjor Greifen a gana, Berger a respondé, mirando Greifen duroe den su cara.

— Ta duel mi infinitamente, Greifen tabata hari bofonando koe diosa di suerte ta menos favorabel pa bo, koe pa mi.

— Bisa mehor, koe mi ta menos habil.

Un silencio profundo a sigi despues di es palabranan ai; toer bista tabata dirigir riba Greifen, koe a bira pálido di repiente.

— Com lo mi mester comprendé bo palabranan, é dici porfin spantar.

— Henteramente manera senjor Von Greifen kier.

Despues koe Greifen a sali for di es cuarto coe Herman, koe el a jama cerca djé, esnan koe a keda a haci baron Berger un miljon di pregunta.

— No fada mi, senjores, el a respondé nan rechazando. Larga nos spera kiko es senjor ai lo haci.

Despues Berger a conta su cunjar Eichstett kiko el a mira Greifen a haci. Despues koe el a studia coe calmo, el a comprendé, koe él a trata un poco imprudente; bien é tabatin sospecho, koe Greifen por gana ora é kier, ma é no por moenstra.

Greifen a nenga toer medio di reconciliacion i el a larga Herman Harteneck regla toer asuntoe di desafio. Es duelo a toema lugar i Berger a sali mortalmente heridar.

Sin embargo despues Von Eichstett a combencé Von Greifen di su wega falsoe.

Anochinan di wega a bolbé coeminza cerca conde Orben i Eichstett tabata bini regularmente pa koe é també por enrikezé, manera é tabata bisa hariendo, koe es jobida di oro, koe tabata bacia aja toer anochi.

Un cierto anochi — Greifen tabata hunga trobé coe masjar bon suerte — senjor Von Eichstett a bin sinta banda di djé sin koe el a ripara. Di repiente i manera un rajo su manoe a cohé di Von Greifen tené, i su boz duroe i penetrante tabata sona:

— Porfin mi tin es miserabel!

Nan toer a lamanta para i jega cerca nan dos, mientra Von Greifen tabata haci toer su esfuerzo pa los manoe di Von Eichstett; é tabata dobla den toer sorto di figura.

Eichstett a bolbé grita duroe atrobé:

— Es miserabel a larga e carta cai bao di mesa! Boso mira. E tabata saca as di troef for di su manga, ora mi a tené.

Hustamente: riba tapijt dilanti stoel di Greifen e troef di as tabata.

Eichstett a bira awor coe un aire di menosprecio i el a sali for di es cuarto sin papia un palabra. Tabata reservar pé es tristoe encargo di poné na conocementoe di es desgraciada biuda di Berger loké a pasa.

Es aventurero desenmascarar a bandona es stad ai es mes dia.

Den cierto sentido nan tabata haci Herman Harteneck també responsabel, pasobra té a abri porta di toer reunion pa Greifen pa su relacionnan amistosa, koe é tabatin coe né. Solamente pa Eichstett su intervencion pacifica i huiciosa por a evita mas complicacion.

Toer esai sin embargo no a jama es morto na bida, koe tabata víctima di es idea robes: koe es koe ta ofender tin derecho riba un reconciliacion sangrienta.

Noticia di es sucesonan ai a sinti Erna masjar. Si tabatin mester ainda di un suceso pa moenstré ki un ofensa, loké nan ta jama ley di honor tá, contra berdadera honor di un homber, anto lo ta es suerte tristoe di su amiga baronesa Berger.

Despues — a pasa algun anja despues di morto di su tata — Erna Harteneck a ricibi un carta di su roeman. El a scirbi koe herencia di su suegro — den curso di es tempoe ai Conde Orben a moeri — tabata muchoe menos koe bende por a soponé: koe el a sufri muchoe pérdida caba i koe su muger mester di cuidanza, awor koe el a haja un jioe. Asina anto é tin conviccion koe den toer caso lo ta di mehor koe Erna bin biba cerca nan.

"Larga nos loebida loké a pasa den nos dos, Erna. Larga nos corda solamente koe anteriormente nos tabata stima otro."

Coe un bista scur es moza a leza es proposicion koe tabata scirbir den un forma corticoe: es último palabranan di es carta a haci é combini coe deseo di su roeman. Hende por a mira egoismo den es carta; ma Erna su coerazon tabata desea reconciliacion i pa esai el bai coe es carta na su consegero spiritual i el a participé di un manera contentoe.

Té ora koe es sacerdote a moenstra, koe é no ta muchoe contentoe coe es noticia ai, el a bira poco tristoe. E tabata mira oprimido su dilanti i dici:

— Lo ta un camina di cruz pa bo, senjorita. Si bo ta keré, koe bo por sostené aja coe un spiritu balente i un pacensji inagotabel, haciendo es poco bon koe bo por, bai anto coe Dios. Forza pa traha ta den bo.

Erna a tendé na jamamentoe di su roeman i palabra di es sacerdote a sali berdad. *E ta sigi.*

Officieele berichten.

Bij Gouvernements - beschikking dd. 12 Maart 1900, N°. 166, is de heer L. VAN DER VEEN ZEPPENFELDT, adjunct-commies, werkzaam ten parkette van den Procureur-Generaal, aangewezen, ten einde het Openbaar Ministerie bij het Kantongerecht te Curaçao uit te oefenen.

* * *

Bij Gouvernements - beschikking dd. 13 Maart 1900, No. 176, is bepaald, dat tot de feestelijkheden, waarmede de verjaardag van Hare Majesteit de Koningin op den 31sten Augustus 1900 zal worden gevierd, behooren zal een volksfeest en zijn de Heeren E. S. C. DE VEER ABRAHAMSZ, J. R. L. COLLETTE, J. P. E. NEUMAN, EDGAR SENIOR en A. C. DE VEER uitgenoodigd, zich als commissie met de leiding van dat feest te belasten.

* * *

Bij Gouvernements - beschikking, dd. 15 Maart 1900, N°. 183, is aan den Heer H. TH. FRIE, R. C. geestelijke van den 2n. rang alhier, tot herstel van gezondheid een jaar verlof naar Nederland verleend.

Posterij.

Met erkentelijkheid voor de aandacht, die geschonken is aan onze klacht, maken wij er melding van, dat de mail voor de *Gouverneur Van den Brandhof* gisteren, niet zooals vroeger reeds ten twee ure, maar eerst ten vijf ure 's namiddags gesloten is.

* * *

Volgens van de heeren Agenten der *Red D Line* ontvangen bericht zal het stoomschip *Hildur* in deze maand de reis van New York naar hier niet ondernemen en derhalve zal de verzending van brievenmalen over New York, op 1°. April a. s. aangekondigd, vervallen.

* * *

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven :

Cleman Llonas, Maiker Muskus, J. Palm p. a. J. G. Palm, Constancia Piache, Elias Penso é hijos, Francisca de Windt.

Aangeteekende stukken :

Charles F. Hart, Betsy de Snoek.

Muziekuitvoeringen.

Woensdagavond gaf de kapel van Hr. Ms. *Zeeland* eene muziekuitvoering in de kiosk aan de Overzijde. Een talrijke menigte bewoog zich aan den Waterkant om de waarlijk schoone muziek te hooren. Jammer echter dat het regenachtige weder veel van het genot wegnam.

— Aanstaanden Maandag ten half acht 's avonds zal het muziekkorps van het Jongensweeshuis te Santa Rosa eene muziekuitvoering geven in de kiosk *La Coronación* te Pietermaai. Wij laten hier het program van dien avond volgen :

1º Ruggero di Lauria — Marcha..... F. Gemme.
2º I Masnadieri — Duetto.............. G. Verdi.
3º Donna Juanito — Fantasia..Franz von Suppé.
4º Traviata — Fantasia por Banda.... G. Verdi.
5º Pirouette — Gran Valzer........... V. Gentil.
6º Complimentos — Polka...............F. Paron.

Een oorlogskaart.

Met de laatste mail ontvingen wij *Bacon's bird's-lye view of South Africa with inset views of Natal and Mafeking district.* Daarbij is gevoegd een doosje, inhoudende vijftig vlaggetjes om de verschillende posities der Engelschen, Boeren en Oranje-Vrijstaters aan te wijzen.

De duidelijke uitvoering der kaart en de uiterst lage prijs — twee shillings — zullen zeker hen, die den Zuid-Afrikaanschen oorlog van nabij willen volgen, zulk een kaart met vlaggetjes doen ontbieden. De kaart met toebehooren is te verkrijgen bij W. & K. JOHNSTON, EDINBURGH & LONDON.

Venezuela.

Oogenschijnlijk is het rustig in Venezuela. Koffieverzendingen hebben op groote schaal plaats. Maar men zegt, dat het de stilte is, die den storm voorafgaat. Generaal HERNANDEZ (EL MOCHO) is nog altijd niet onschadelijk gemaakt en bereidt zich in de Andes voor tot een gewichtigen stap. Over Generaal CASTRO zijn er zeer velen ontevreden en, naar men zegt, de ministers het ergst van allen. Behoede God, dat rijke en toch zoo arme land voor eene nieuwe bloedige revolutie !

Colombia.

De berichten, welke ons uit deze Republiek bereiken, zijn erg tegenstrijdig. Van regeeringswege, heet het, dat de opstand zich beperkt tot Cucutá alleen. Rio-Hacha moet echter ook nog altijd in handen der revolutionairen zijn. Althans officieel is hier aan den handel bekend gemaakt, dat genoemde plaats door schepen van het gouvernement geblokkeerd is.

Naar verluidt, is het Amerikaansche oorlogsschip *Detroit*, dat nog onlangs onze haven bezocht, door de Colombiaansche Regeering aangekocht.

Santo Domingo.

De opstand, verwekt door Generaal PEPIN, oud-gouverneur van Santiago onder HEUREAUX, is onderdrukt. Gen. PEPIN is gevangen genomen.

Ingezonden Mededeelingen.

HERSTEL DER KRACHTEN.

Wij allen schijnen sterk te zijn. Maar wij voelen ook, dat onze spieren zonder kracht zijn, wanneer wij ze noodig hebben bij het werk. Doch wat *is* kracht, wat *brengt* kracht voort? In vijf woorden : *Kracht komt van verteerd voedsel*. En wanneer het spijsverteringsproces wordt belemmerd, wat staat u dan te wachten ? Wel, zwakte, en daarbij nog een werkelooze lever, een verward zenuwgestel, slapeloosheid, vermagering, wezenloosheid, dan verkoudheid met hoest en hoogstwaarschijnlijk een van beiden of een kwijnende tering, die u jarenlang een ellendig bestaan doet voortsleepen, of een vliegende tering, die u in zes weken naar het kerkhof brengt. Ziedaar hoe het met onze krachten gaat en wat er later mede gebeurt. Indien er een macht is om in zulke gevallen te helpen dan is het

HET PREPARAAT

VAN WAMPOLE

dat bereid is uit de voedende bestanddeelen van zuivere Levertraan, door ons getrokken uit versche levers van kabeljauw, *zonder walgelijken smaak en reuk*, vermengd met Hypophosphiten-siroop, Extracten van mout en wilde kersenschillen. Wampole's preparaat wekt den eetlust op, bevordert de spijsvertering, geeft kracht aan ieder werkend lichaamsdeel, zoodat de patient in staat is met goed gevolg een ziekte aan te vallen, die op een andere wijze noodlottig worden kan. Het is een geneesmiddel zoo zoet als honig, bereid in het licht der moderne wetenschap en met de hulp der grootste ondervinding. Het heeft zijns gelijken niet ; zijn verdienste is het preparaat geheel en al eigen. Het is niet een ouderwetsch mengsel, maar een goed werkend geneesmiddel overeenkomstig den tijd, ja zelfs een feit, dat den tijd vooruitgeloopen is. Alleen het onvervalschte preparaat geeft reeds goede resultaten na de eerste dosis. Men kan er niet mede bedrogen worden. Bij alle apothekers wordt het verkocht. (3)

—o—

Un periódico de mérito.

Acaba de llegar á nuestras manos el No. 12 de EL CORREO DE AMÉRICA, publicación que por su carácter instructivo é interesante cada día adquiere mayor número de lectores en todos los países de la América Latina donde circula con profusión. Es ya tan conocida esta revista, como bien merece llamársele, que no dudamos es leída por casi todos nuestros suscritores. El último número tiene tanto de provecho como de atractivo, pues su inteligente cuerpo de redacción jamás omite publicar lo más importantes adelantos de la ciencia y progreso y sucesos de interés, amenizando sus artículos con hermosas ilustraciones.

Continúan los populares concursos, con los cuales en un momento de distracción y con un simple cálculo varias personas han ganado una suma regular de dinero.

Ha quedado abierto el quinto Concurso, el cual es una variación de los anteriores. Se adjudicarán tres premios á las personas que envíen el mejor artículo, en estilo sencillo y claro, describiendo las propiedades benéficas de la maravillosa preparación la *Emulsión de Scott*. Todas las personas que deseen tomar parte en él y ganar fácilmente una buena suma, harán bien de leer el No. 12 de EL CORREO DE AMÉRICA, que se distribuye en las boticas.

BUITENLAND.

Rome. — De procureur-generaal der paters Assumptionisten werd na de ceremoniën van het feest van Maria Lichtmis, bij den H. Vader toegelaten tot aanbieding zijner kaars. Volgens een telegram, naar aanleiding hiervan aan de *Croix* verzonden, heeft de H. Vader een levendige belangstelling tegenover de vervolgde Congregatie aan den dag gelegd. Z. H. vroeg tevens den procureur - generaal, of uit zijn naam, met de aanbieding van den pauselijken zegen, ook de bewijzen van innige deelneming aan pater Picard betuigd ware... De procureur-generaal antwoordde bevestigend op deze vraag van den H. Vader en herhaalde vervolgens de verklaring door de paters Assumptionisten tegenover den H. Stoel afgelegd. Daarna smeekte hij nogmaals den pauselijken zegen voor de vervolgde Congregatie af. De Paus schonk dezen met de grootste welwillendheid en verzocht den procureur-generaal om nog denzelfden dag andermaal aan de Congregatie te Parijs bericht te zenden, hoeveel belangstelling Z. H. jegens de beproefde religieuzen toont.

Frankrijk. — De *Croix* heeft een inschrijving geopend om door vrijwillige bijdragen te voorzien in de ingehouden traktementen der bisschoppen. Er kwam den eersten dag reeds in 4200 frs.

—Onder het opschrift : "Een les" schrijft Cornély in den *Figaro* het volgende :

Merkwaardig ! Bij de opening van het Engelsche Parlement hadden de ministers der koningin niets anders aan te kondigen dan nederlagen en rampen.

Aan de deur van het War Office kwamen vrouwen uit alle standen, van de vrouw van adel tot het arme moedertje, inlichtingen vragen omtrent haar zonen.

En de ministers hebben niet de minste moeite gehad bij het verlaten van het Parlement.

Bij ons zou dat anders zijn geweest ; want zonder op te klimmen tot den 4en September, zal men zich herinneren wat Jules Ferry overkwam na den terugtocht van Lang-Son, die niet meer was dan een dier incidenten, waarover de militairen zich nauwelijks druk maken.

Is er uit deze houding van het Engelsche parlement, uit de ernstige en hoffelijke wijze, waarmede de leiders der oppositie wijzen op de fouten der regeering en zich bereid verklaren haar alles toe te staan om de begane misslagen te herstellen, niet een les te putten, een les, die door moest dringen tot alle hersenen ?

In dezen oorlog worden aan de geheele wereld voorbeelden gesteld. De Boeren leeren ons, hoe dappere lieden strijden voor hun onafhankelijkheid en in hun godsdienstzin en vaderlandsliefde de kracht vinden voor de opofferingen en het lijden dat de oorlog met zich brengt. Zij leeren ons, hoe Christenen een overwonnen vijand behandelen ; zonder hem te beleedigen en zonder hem te tergen, deelen zij met hem hetgeen hij hun laat.

De Engelschen van hun kant leeren ons, hoe een groot volk den tegenspoed dragen moet, hoe het zijn regeering trouw moet blijven, hetzij deze gelukkig of ongelukkig is.

Het is zoo gemakkelijk zich te buigen voor de menschen, die succès hebben en de menschen te verpletteren, die niet slagen.

Duitschland.— In den Duitschen Rijksdag werd een begin gemaakt met de discussie over de vlootwet, die voor 1900 millioen Mark nieuwe schepen vraagt, zonder aan te wijzen, waar het geld moet vandaan komen.

De discussie werd geopend door den Minister van Marine die betoogde dat de historische gebeurtenissen der laatste jaren de noodzakelijkheid van een sterkere vloot voor Duitschland in het licht stellen. De geheele bevolking was dan ook z. i. voor een versterking der vloot. Men verschilde alleen over den omvang der versterking, den tijd, waarop men er mede moest beginnen en het tempo, waarmee men er mede moet voortgaan. Hij legde dan nadruk op het verschil in sterkte tusschen de Duitsche en andere vloten, hetgeen naar het oordeel der regeering een dreigend gevaar is.

Veel kans heeft het wetsontwerp niet. De woordvoerders van de conservatieven en nationaal - liberalen waren er voor. Zij vonden echter geen meerderheid. De regeering

heeft daarvoor den steun noodig van het Centrum. Deze partij had als haar woordvoerder aangewezen den heer Schaedler, die reeds in 1898 met al zijn medeleden uit Beieren tegen de toen voorgestelde versterking der vloot stemde. Dit was al een duidelijk voorteeken, dat van die zijde de regeering weinig te hopen had. De heer Schaedler zeide dan ook zoo beslist mogelijk dat het Centrum voor de wetsontwerpen in hun tegenwoordige vorm en omvang niet te vinden was. De leden zijner partij zijn allen voor uitbreiding der vloot doch niet in een sprong maar langs geleidelijken weg, zoodat zij in verhouding staat tot Duitschlands draagkracht. Trouwens wanneer Duitschland vandaag zijn vloot verdubbelt, verdrie-en verviervoudigen de tegenstanders de hunne. Duitschland kan dit onmogelijk bijhouden. Het kan niet tegelijkertijd de oppermacht bezitten op zee en te land.

Hij wenschte verder dat werd aangewezen vanwaar de middelen moeten komen. De nieuwe lasten mogen toch volgens het Centrum alleen gelegd worden op die standen in den Staat, welke ze dragen kunnen. Zijn partij wil van een nieuwe belasting van de breede kringen van het volk niet hooren.

Hij herhaalde ten slotte, dat het Centrum niet is tegen een vloot, dat het waardeert wat men aan de Duitsche vloot te danken heeft maar dat eerst moet bewezen worden, dat Duitschland de draagkracht voor zulke verstrekkende plannen bezit.

Hij concludeerde tot verzending naar een commissie waar de quaestie dan nog eens besproken kan worden. Zonder iets toe te geven zal de regeering echter haar doel niet bereiken. Zij kan dan den Rijksdag ontbinden, doch ook daarvoor is het Centrum, zeide de heer Schaedler, niet bang.

Transvaal.—De berichten blijven schaarsch, maar zijn toch treurig genoeg. De Boeren zijn bij Modderrivier duchtig geslagen en hebben ammunitie, voorraad en kanonnen in handen der Engelschen moeten laten.

Maarschalk Roberts is in de nabijheid van Bloemfontein en op het punt die stad binnen te rukken.

Van den anderen kant komt weer het bericht, dat Mafeking in handen der Boeren gevallen is.

Van Cronjé werd gemeld, dat hij met zijne voornaamste officieren naar St. Helena, in den Atlantischen Oceaan, zal worden overgebracht. Wel een bewijs, dat de Engelschen bang van hem zijn.

De Presidenten Kruger en Steyn moeten gezamenlijk naar Londen getelegrafeerd hebben om vrede. De eenige bekende voorwaarde van hun kant is: behoud der onafhankelijkheid der beide Republieken. Zij moeten echter uit Londen antwoord ontvangen hebben, dat op dien grondslag niet voort te bouwen is, hetwelk voor de Republieken zooveel beteekent, als geheel en al verdwijnen van de kaart. Ofschoon het van de zijde van Engeland wel te verklaren valt na zooveel offers van geld en bloed,— is dat antwoord voor de Boeren nochtans hard. Wij zijn zeer benieuwd naar de verdere onderhandelingen.

ADVERTENTIEN.